

Research Paper

Investigating Rural Residents' Perspectives on the Migration of Non-natives to Guilan Province¹

Rezā Alizādeh

Associate Professor, Research Institute of Guilan Studies Department, University of Guilan., Rasht, Iran.

DOI: 10.22124/GSCAJ.2024.24024.1272

Received: 2023 / 10/23

Accepted: 2024 /04/05

Abstract

Today, migration as a multi-dimensional phenomenon has attracted the attention of cultural and social researchers. Migration affects families and intergenerational relationships. Additionally, changes in political and social structures are among the consequences of migration. The migration process influences many social and economic trends in society. Therefore, the present research was a quantitative research and data collection method was survey. The research sample included 384 individuals. It has used Barry and Giddens's theories to show how close the immigrants are to each of the patterns of similarity, separation-choice, and integration from the hosts' perspective. The findings indicated that a stronger sense of belonging to the environment, adherence to native culture, religious and moral values, and typical behavioral tendencies among migrants lead to a more positive attitude towards the migration of non-native individuals. As the incidence of crime committed by immigrants' decreases, a more favorable attitude towards the immigration of non-native individuals tends to emerge. Additionally, the more appropriate the behavior of immigrants towards nature and the environment, the more positive the attitude towards non-native immigration becomes. Factors such as a sense of belonging to the environment, adherence to local culture, commitment to religious and moral values, crime incidence, behavioral tendencies, and respectful treatment of nature and the environment all influence attitudes towards non-native immigration.

Keywords: Non-Indigenous Emigrants, Acceptance of Immigration, Cultural and Social Consequences, Guilan Province.

Highlights

- The sense of belonging to the environment, adherence native culture, religious, moral affairs, and normal behavioral tendencies increase by the immigrants.
- The more the crime incidence by immigrants' decreases, the more positive attitude towards the immigration of non-natives emerges.
- Since the people of Guilan have long been resistant to ethnic diversity, they have prevented an increase in conflicts in the current times.

Extended Abstract

Introduction

Today, migration as a multi-dimensional phenomenon has attracted the attention of cultural and social researchers. Migration affects families and intergenerational relationships. Additionally, changes in political and social structures are among the consequences of migration. The migration process influences many social and economic trends in society.

Methodology

Therefore, the present research was a quantitative research and data collection method was survey. The research sample included 384 individuals. It has used Barry and Giddens's theories to show how close the immigrants are to each of the patterns of similarity, separation-choice, and integration from the hosts' perspective.

1. This research has been supported by Guilan Provincial Government; with agreement number: 99/80/6/21056 dated: 22/02/2021.

Results and discussion

The findings indicated that a stronger sense of belonging to the environment, adherence to native culture, religious and moral values, and typical behavioral tendencies among migrants lead to a more positive attitude towards the migration of non-native individuals. As the incidence of crime committed by immigrants' decreases, a more favorable attitude towards the immigration of non-native individuals tends to emerge. Additionally, the more appropriate the behavior of immigrants towards nature and the environment, the more positive the attitude towards non-native immigration becomes. Factors such as a sense of belonging to the environment, adherence to local culture, commitment to religious and moral values, crime incidence, behavioral tendencies, and respectful treatment of nature and the environment all influence attitudes towards non-native immigration. After summarizing the raw data, it can be concluded that a negative attitude towards non-native immigration is not the predominant view among rural residents, contrary to what is often portrayed in the media and on social networks. Given the numerous economic challenges, the villages of Guilan are expected to become an attractive destination for an influx of non-natives. When villagers are forced to sell their land to cover daily living expenses, marriage, children's needs, and medical issues, and considering that the positive presence of non-natives can contribute to investment, road construction, and solving village problems, we may face an influx of migrants in the future. Although 70 percent of land sellers express regret due to losing their investments and rising land prices, the obtained data indicated that adherence to native culture and commitment to religious and moral values are evaluated at a low level, and the attitude towards the immigration of non-natives is rated as average. Since the economy is an essential factor in people's lives, culture is overshadowed by it, leading to the negative impacts of the spread of non-native culture, such as the weakening of group and social relationships, a decline in place identity, and even environmental degradation. Due to economic challenges, the presence of waste is less noticeable to the locals, while the economic power and financial appeal of immigrants become more apparent in the villages. Therefore, legislative and policy-making bodies should find immediate and medium-term solutions for this problem.

Conclusion

According to Giddens, since the people of Guilan have historically been resistant to ethnic diversity, they have prevented an increase in conflicts in the present time, leading to a prevailing pluralistic approach. However, with generational changes, cultural issues may manifest more openly, and the relatively luxurious lifestyle of immigrants, along with the tendency of intermediaries to adopt a separatist approach in villages, labeling areas as neighborhoods of Isfahanis, Tehranis, and Yazdis, could lead to various problems. It will create cultural and security issues, and agricultural lands may be transformed into luxurious villas. Therefore, improving the economic situation of farmers and monitoring the population are two crucial solutions to control the influx of non-natives to Guilan. It is important to note that controlling this process cannot be achieved solely through the province's efforts; it requires national determination from the representatives of Guilan, Mazandaran, and Golestan provinces.

Funding

The manuscript has been supported by the governorate of Guilan; with agreement number: 99/80/6/21056 dated: 22/02/2021.

Authors' Contribution

There is only one author.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the persons for scientific consulting in this paper.

Citation:

Alizādeh., R (2024). Investigating Rural Residents' Perspectives on the Migration of Non-natives to Guilan Province. *Geographical Studies of Coastal Areas Journal*, 5 (2), pp. 105-120. DOI: : 10.22124/GSCAJ.2024.24024.1272

Copyrights:

Copyright for this article are retained by the author(s), with publication rights granted to *Geographical studies of Coastal Areas Journal*. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

بررسی دیدگاه روستاییان به مهاجرت غیربومیان به استان گیلان^۱

رضا علیزاده*

استادیار پژوهشکده گیلان شناسی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

doi DOI: 10.22124/GSCAJ.2024.24024.1272

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۸/۰۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۱۷

چکیده

مهاجرت به عنوان پدیده‌ای چندبعدی امروزه مورد توجه پژوهشگران فرهنگی و اجتماعی قرار گرفته است. مهاجرت بر خانواده‌ها و روابط بین‌نسلی اثرگذار است؛ همچنین تغییر در ساختارهای سیاسی و اجتماعی نیز از جمله پیامدهای مهاجرت است. فرایند مهاجرت در بسیاری از روندهای اجتماعی و اقتصادی جامعه اثرگذار است. استان گیلان هم در دهه‌های اخیر درگیر افزایش مهاجرت شده است، از این رو پژوهش حاضر با روش کمی و تکنیک پیمایش و با ابزار پرسشنامه و با حجم نمونه ۳۸۴ نفر و با به‌کارگیری نظریات «بری» و «گیدنز» نشان می‌دهد که مهاجران تا چه اندازه از نظر میزبانان به هر یک از الگوهای همانندی، جدایی‌گزینی و ادغام نزدیک‌اند. براساس یافته‌های پژوهش هرچقدر احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی و گرایش‌های رفتاری بهنجار توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. هرچقدر وقوع جرم و جنایت توسط مهاجران کاهش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان افزایش می‌یابد. همچنین هراندازه رفتار با طبیعت و محیط زیست توسط مهاجران مناسب‌تر باشد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. براساس مدل رگرسیونی ۵۰ درصد از تغییرات در حوزه نگرشی پاسخگویان با استفاده از متغیرهای ذکر شده تبیین می‌گردد.

واژگان کلیدی: مهاجرت، غیربومیان، مهاجرپذیری، پیامدهای فرهنگی و اجتماعی، استان گیلان.

نکات برجسته:

- هرچقدر وقوع جرم و جنایت توسط مهاجران کاهش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان افزایش می‌یابد. همچنین هراندازه رفتار با طبیعت و محیط زیست توسط مهاجران مناسب‌تر باشد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.
- هرچقدر احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی و گرایش‌های رفتاری بهنجار توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.
- گیلانیان به تعبیر گیدنز چون از دیرباز، تاب‌آوری در برابر تنوع قومی را داشته، از بالارفتن تعارضات در زمان فعلی جلوگیری نموده‌اند و رویکرد کثرت‌گرا حاکم بوده است

۱. این پژوهش با حمایت استانداری گیلان انجام با شماره توافقتنامه: ۲۱۰۵۶/۶/۸۰/۹۹ مورخ: ۱۳۹۹/۱۲/۴ انجام شده است.

* نویسنده مسئول: rezaalizadeh1977@gmail.com

۱. مقدمه

مهاجرت به‌عنوان یک پدیده چند بعدی اهمیت ویژه‌ای در مباحث فرهنگی و اجتماعی دارد. مهاجرت بر خانواده‌ها و روابط بین نسلی اثرگذار است همچنین تغییر در ساختارهای سیاسی و اجتماعی نیز از جمله پیامدهای مهاجرت است. مهاجرت به انواع مختلفی تقسیم می‌شود: مهاجرت‌های داخلی و بین‌المللی. البته مهاجرت‌های داخلی هم دارای انواع مختلفی مانند درون استانی و برون استانی است. در سال‌های اخیر با بروز بحران آب، آلودگی هوا، افزایش هزینه زندگی در کلانشهرها کوچ دائمی به شمال کشور افزایش یافته است، چنان‌که دیگر افراد برای مهاجرت پایتخت را گزینه مناسبی ندانسته و استان‌هایی نظیر گیلان و مازندران جایگزین شهرهایی مانند تهران شده‌اند. اپیدمی مهاجرت دائمی به شمال چنان نگران‌کننده شده است که برخی مسئولان و کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند که تا ۱۰ سال دیگر جمعیت مناطق شمالی کشور دو برابر شود. وضعیت مهاجرت در استان گیلان نیز در دو دهه اخیر بسیار رشد چشمگیری داشته است. گیلان طی پنجاه سال اخیر شاهد ۳ نوع مهاجرت بوده به‌طوری‌که بخشی از مهاجرت‌ها از بخش غربی کشور (عمدتاً از اردبیل و خلخال) به استان گیلان بوده است؛ اما نوع دیگر، مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک به شهر رشت بوده و سومین نوع مهاجرت‌های اخیر در گیلان، مهاجرت از جنوب و مرکز کشور به استان به‌ویژه در بخش روستایی است که در ده ساله اخیر رواج فراوانی یافته است. (آمار، ۱۳۹۹). از بین این سه نوع مهاجرت، مدل سوم مهاجرت از این جهت با بقیه متفاوت است که به در سطح مناطق شهری و روستایی استان دیده می‌شود درحالی‌که تا پیش از این تمرکز مهاجران بر شهر رشت بود، حال اگر بخواهیم این وضعیت را مورد بررسی قرار دهیم، وضعیت مهاجرت در استان گیلان طی سه دوره سرشماری سال‌های ۱۳۳۵، ۱۳۵۵ و ۱۳۷۵ از نظر مهاجرپذیری در رتبه‌های ۸، ۹ و ۱۱ و از نظر مهاجرفرستی در رتبه‌های ۴، ۶ و ۹ قرار داشت که عمده‌تاً این مهاجرفرستی‌ها به استان تهران و به منظور تأمین شغل مناسب صورت می‌گرفت. اما در دو دهه گذشته روند مهاجرت به گیلان تغییر یافته است و بر اساس آمارهای رسمی کشور، بیشترین مهاجرت‌ها طی سال‌های ۸۵ تا ۹۰ از استان تهران به استان‌های البرز، گیلان و مازندران، خراسان رضوی و مرکزی بوده است. بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن طی ۵۰ سال گذشته یعنی از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۹۵ جمعیت استان گیلان از ۱۲۹۱۱۵۹ نفر در سال ۱۳۴۵ به ۲۵۳۰۶۹۶ رسیده است و استان گیلان به‌عنوان استانی کوچک از نظر وسعت با افزایش جمعیت هم از طریق مهاجرت و هم از طریق باروری روبه‌رو شده است، به‌طوری‌که تراکم نسبی جمعیت استان در سال ۱۳۴۵ برابر با ۸۸ نفر بر کیلومتر مربع بوده و این رقم در سال ۹۵ به ۱۸۰ نفر در هر کیلومتر مربع رسیده است. همچنین بر اساس داده‌های سایت آمار ایران در سال ۱۳۹۵ در بین سال‌های ۹۰ تا ۹۵ حدود ۷۴۱۱۸ نفر به استان گیلان وارد شده‌اند. مسأله اصلی مقاله حاضر بررسی دیدگاه روستاییان استان درباره رفتارهای فرهنگی و اجتماعی مهاجران است. بر اساس نظریه بری (۱۹۹۲) شکل‌گیری جوامع چند فرهنگی و فرهنگ‌پذیری اشخاص از پیامدهای مهاجرت است و تا چه اندازه میزبان در این رابطه دارای پذیرش فرهنگی است یا گیدنز اعتقاد دارد در عصر جهانی شدن و افزایش مهاجرت‌ها چگونه می‌توان از تعارضات قومی جلوگیری کرد؟ تنوع قومی در گروه‌های اقلیت و اکثریت چطور مورد تاب‌آوری قرار می‌گیرد (گیدنز، ۱۴۰۰: ۳۷۳). این حجم از مهاجرت به گیلان طبعاً اثرات و پیامدهای مختلفی با خود به همراه دارد و یک پدیده اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی است که در صورت عدم توجه به ابعاد مختلف آن می‌تواند زمینه‌ساز بسیاری از مشکلات در دهه آینده استان باشد. مشکلات زیرساختی استان گیلان توان پاسخگویی به بسیاری از مطالبات جمعیت وارد شده به استان را نخواهد داشت همچنین در بعد اجتماعی، مهاجرت یکی از عوامل اصلی تغییر جمعیت است و دارای پیامدهای مختلف بوده و این اثرات تغییراتی را در ساختار اجتماعی و فرهنگی منطقه مهاجرفرست و مهاجرپذیر ایجاد می‌کند و می‌تواند از نظر اجتماعی تبعاتی مانند افزایش بیکاری، افزایش جمعیت در مقصد، مشکل تهیه مسکن و افزایش آسیب‌های اجتماعی به جای بگذارد. مقاله حاضر تلاشی برای بررسی نگرش روستاییان به مقوله مهاجرت از استان‌های دیگر و دستیابی به متغیرهای اثرگذار بر ذهنیت روستاییان جهت پذیرش مهاجران است. بر این اساس این پژوهش براساس فرضیه‌های زیر به بررسی موضوع مورد مطالعه پرداخته است:

- به نظر می‌رسد هرچقدر احساس تعلق به محیط توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.
- به نظر می‌رسد هرچقدر پایبندی به فرهنگ بومی توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.

- به نظر می‌رسد هرچقدر پایبندی به شئون‌های مذهبی و اخلاقی توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.
- به نظر می‌رسد هرچقدر وقوع جرم و جنایت توسط مهاجران کاهش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان افزایش می‌یابد.
- به نظر می‌رسد هرچقدر گرایش‌های رفتاری بهنجار در مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.
- به نظر می‌رسد هرچقدر رفتار با طبیعت و محیط زیست توسط مهاجران مناسب تر باشد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.

۲. مبانی نظری

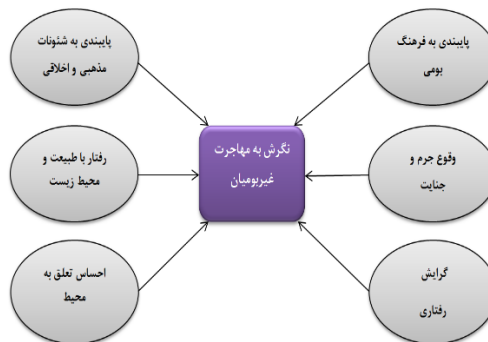
تحرك انسان یکی از ویژگی‌های ذاتی همه جوامع است که با عوامل متعددی ایجاد می‌شود که با شرایط گوناگونی که انتخاب افراد را در مورد مقصد و سفر تعیین می‌کنند، وجود دارد. عوامل اصلی تحرك عبارت است از: مسائل معیشتی، فرصت‌های شغلی جهانی یا منطقه‌ای، شرایط اجتماعی-اقتصادی کشور مبدأ/میزبان، درگیری و بی‌ثباتی، حاکمیت و چالش‌های محیطی و غیره. تحرك انسانی به واسطه ارتباط بیشتر در داخل و خارج از مناطق هدایت می‌شود. مهاجران با نیروی کار، مهارت‌ها و خدمات، شبکه‌های تجاری و روحیه تجاری خود را به کشورهای مقصد می‌آورند. (سیتی، ۲۰۲۲: ۲۵) سازمان بین‌المللی مهاجرت مهاجرت معکوس را این‌گونه تعریف می‌کند: «عمل یا فرایند بازگشت به نقطه عزیمت. بازگشت افراد به مبدأ یا محل سکونت معمولی خود پس از گذراندن مدتی در مکان دیگری. ممکن است شامل بازگشت داوطلبانه یا مهاجرت اجباری باشد. حرکات منظم و مکرر بین مبدأ و مقصد، مهاجرت‌های فصلی، گذرا و دایره‌ای را تعریف می‌کنند، در حالی که مهاجرت بازگشتی پس از یک دوره طولانی‌تر سفر بدون وقفه اتفاق می‌افتد (سها و همکاران، ۲۰۲۳). در ایران پدیده مهاجرت معکوس به صورت آزاد و عموم به چشم می‌خورد، علاوه بر آن دولت با برنامه‌ریزی‌های تمرکززدایانه شهرهای بزرگ به سمت شهرهای کوچک و روستاها با شعار ضد شهرنشینی و مهاجرت معکوس را آغاز نموده است، در طی سال‌ها آرام‌آرام بافت اجتماعی و اقتصادی این شهرها و روستاها تغییر کرده و با بهبود شبکه راه‌ها، این روستاها که در جوار شهرهای رو به رشد هستند، ماهیتی توسعه یافته به خود گرفته‌اند. (مهاجرانی و روستا، ۱۳۹۳: ۴). چند دهه گذشته در تاریخ ایران، دگرگونی ژرف ساختار اجتماعی و نیروهای تولید، زمینه‌ساز اصلی مهاجرت بوده است. در فاصله نسبتاً کوتاهی روند چند هزار ساله زندگی اجتماعی دچار دگرگونی و تحولات چشمگیری شد؛ اگرچه این تحولات در سراسر جهان به صورت مشترکی نمودار شد، اما ایران با سابقه تاریخی ویژه و اقتصاد سیاسی جدید خود، تفاوت‌های قابل توجهی را طی کرده است (حسامیان و همکاران، ۱۳۸۹: ۲۷). امروزه می‌توان شاهد بازگشت شهر نشینان به روستاها بود که با نام مهاجرت معکوس یا کوچ بازگشتی معرفی می‌گردد. از برگشت جمعیت یا جریان ضدشهرنشینی با عنوان مهاجرت معکوس نام برده می‌شود، این نوع مهاجرت یعنی مهاجرت از شهر به روستا شامل افرادی می‌گردد که به دلیل مشکلات فراوان شهری اقدام به چنین مهاجرت‌هایی می‌کنند (لوکاس و میر، ۱۳۸۱: ۱۶۶). مهاجرت معکوس را می‌توان حالتی از حالات شهرگرایی نواحی روستایی قلمداد کرد، چرا که شهرگرایی حومه‌ها و نواحی روستایی فرایندی اجتماعی است که شامل گسترش ایده‌ها و شیوه‌های زندگی شهری در نواحی روستایی بوده و مشخص‌ترین حالت آن، حرکت جمعیت از شهرها به نواحی روستایی است، از آنجا که شکل‌گیری جریان مهاجرت معکوس عمدتاً در ارتباط با روستاهای پیرامون شهرها به‌ویژه کلان‌شهرها است مطالعات چندی در کشور در قالب روابط متقابل عملکردی شهر و روستا (به‌ویژه روستاهای خوابگاهی پیرامون کلان‌شهرها) انجام پذیرفته است که به صورت پراکنده و مختصر به موضوع مهاجرت معکوس پرداخته‌اند. بررسی مطالعات حاکی از آن است که دلایل مهاجرت بازگشتی به نواحی روستایی عمدتاً اقتصادی، بوم‌شناختی و در ارتباط با کیفیت زندگی است. مهاجرت معکوس در ایران سنخ دیگری از مهاجرت معکوس در کشورهای پیشرفته است. در کشورهای پیشرفته ساکنین شهرها عمدتاً از مشکلات بزرگتر مراکز شهری به دنیای قابل اداره‌تر و سالم‌تر حاشیه سوق داده می‌شوند، اما در کشورهای جهان سوم عمدتاً دسترسی به فرصت‌های

شغلی، مسکن ارزان تر و ... موجب جابه‌جایی جمعیت از شهرها به سکونتگاه‌های روستایی می‌گردد. چنانچه در اغلب تحقیقات انجام شده در کشور تأمین زمین و مسکن ارزان قیمت در روستا و نزدیکی به محل کار و فعالیت به‌عنوان مهم‌ترین علل شکل‌گیری مهاجرت‌های معکوس و بازگشتی مطرح شده است (لهسایی زاده، ۱۳۸۸: ۲۲۲).

بری مدلی از فرهنگ‌پذیری را پیشنهاد کرد که راهبردهای سازگاری فردی را در دو بُعد دسته‌بندی می‌کند. بُعد اول به حفظ یا رد فرهنگ بومی یک فرد مربوط می‌شود یعنی «آیا حفظ هویت و ویژگی‌های فرد ارزشمند است؟» بُعد دوم مربوط به پذیرش یا رد فرهنگ میزبان است (بری، ۱۹۹۲). بر اساس نظریه جان بری میزان پذیرش فرهنگ و ساختارهای جامعه میزبان به‌وسیله مهاجرین از یک سو و میزان حفظ فرهنگ و ساختارهای قومی از سوی دیگر، الگوها و راهبردهای چهارگانه (هماندی، ادغام، جدایی‌گزینی و حاشیه‌نشینی) را تعیین و ارائه می‌دهد (نوری و همکاران، ۱۳۹۷: ۹۷). الف- الگوی همانندی: این صورت از تعامل اجتماعی زمانی به‌وجود می‌آید که مهاجرین نسبت به فرهنگ جامعه میزبان نگرش مثبت داشته و به فرهنگ مبدأ نگرش منفی داشته باشند. به تعبیر دیگر در این الگو مهاجر/مهاجرین هویت فرهنگی خود را رها کرده و فرهنگ و جامعه میزبان را می‌پذیرند و در این رهگذر نوعی بازسازی هویتی و فرهنگی رخ می‌دهد و عمل براساس ارزش‌ها، آرمان‌ها و خواسته‌های فرهنگ جدید انجام می‌پذیرد. ب- الگوی جدایی‌گزینی: این شکل برعکس حالت قبلی است به‌طوری که عنصر مهاجر نسبت به فرهنگ قومی خود پایبند بوده و به فرهنگ و اجتماع میزبان نگرش منفی دارد. بنابراین مهاجرین با حفظ هویت قومی و سنت‌های فرهنگی خود در جامعه میزبان هضم نشده و الگوهای ارزشی و رفتاری آنها را نمی‌پذیرند. ج- الگوی ادغام: این الگو را می‌توان مکمل همانندسازی و حتی جایگزین آن دانست. در چارچوب این الگو نوعی سازگاری ابزاری بین مهاجران و جامعه میزبان با حفظ خصلت‌های فرهنگی جامعه میهمان رخ می‌دهد. بنابراین الگوی ادغام ترکیبی از الگوهای همانندی و جدایی‌گزینی است که در آن بر حفظ هویت و انسجام فرهنگی توأم با اتصال جامعه میهمان در جامعه میزبان تأکید می‌شود. د- الگوی حاشیه‌نشینی: فرایند هضم و جذب مهاجرین در فرهنگ بومی در طول چند نسل اتفاق می‌افتد و در این رهگذر در الگوهای رفتاری مهاجرین هم‌نشانه‌هایی از فرهنگ مبدأ و هم‌ویژگی‌هایی از فرهنگ مقصد را می‌توان مشاهده کرد. این الگوی رفتاری را حاشیه‌ای می‌نامند و بسته به اینکه تفاوت‌های فرهنگی به چه میزان باشد روند جذب افراد نیز متفاوت خواهد بود. این دوگانگی افراد مهاجر را تا مرحله طرد از سوی فرهنگ میزبان نیز پیش خواهد برد (نوری و همکاران، ۱۳۹۷: ۹۷). بر اساس نظر بری بین فرهنگ‌پذیری و روابط قومی که اساساً ماهیت فرهنگی دارند ارتباط وجود دارد زیرا عوامل زمینه‌ای مانند سوابق تاریخی، سیاسی و اقتصادی به نتایجی منجر می‌شوند که می‌تواند از تضاد و استرس تا هماهنگی و اثربخشی متغیر باشد. (بری، ۲۰۰۵)

گیدنز معتقد است در عصر جهانی شدن و دگرگونی‌های پرشتاب، مزایای بی‌شمار و چالش‌های بغرنج تنوع قومی در برابر شمار رو به رشدی از دولت‌ها قرار دارد. وی با طرح دو سؤال اساسی به این چالش‌ها اشاره کرده است: - چگونه می‌توان تنوع قومی را تاب آورد و از بالا گرفتن تعارض‌های قومی پیشگیری کرد؟ - درجوامع چند قومیتی چه رابطه‌ای میان گروه‌های اقلیت قومی و اکثریت جمعیت باید وجود داشته باشد؟ وی سپس سه مدل اساسی برای ادغام قومی مهاجران در قالب «هماندگردی، کوره ذوب، و کثرت‌گرایی» بیان می‌کند. همانندشدن به این معنا است که مهاجرانی که وارد یک جامعه می‌شوند دست از آداب و رسوم و کردارهای اولیه خود بردارند و رفتار خود را بر اساس ارزش‌ها و هنجارهای اکثریت شکل دهند. رهیافت طرفدار همانندشدن خواستار این است که مهاجران زبان و پوشاک و سبک زندگی و نگرش‌های فرهنگی خود را تغییر دهند تا در نظم اجتماعی جدید ادغام شوند. درمدل دوم (مدل کوره ذوب) به جای آنکه سنت‌های مهاجران به نفع سنت‌های غالب از میان برود، این دو سنت در هم می‌آمیزند تا الگوهای فرهنگی جدید و تحول‌یافته‌ای ایجاد کنند، در این مدل تنها هنجارها و ارزش‌های فرهنگی مختلفی از خارج وارد جامعه می‌شود، بلکه وقتی گروه‌های قومی خود را با محیط اجتماعی بزرگتری که وارد آن می‌شوند منطبق می‌سازند، تنوع و گوناگونی بیشتری به وجود می‌آید. اندیشمندان حوزه جمعیت بر این عقیده‌اند که مدل کوره ذوب مطلوب‌ترین برآیند تنوع قومی است. سنت‌ها، آداب و رسوم جمعیت‌های مهاجر ترک نمی‌شود، بلکه در شکل دادن به محیط اجتماعی کمک می‌شود. مدل سوم، کثرت‌گرایی فرهنگی است، از این منظر، بهترین راه این است که از ایجاد جامعه متکثر حمایت کنیم که در آن اعتبار و اهمیت مساوی برای خرده فرهنگ‌های متعدد و متفاوت به رسمیت شناخته شود. رهیافت کثرت‌گرا گروه‌های اقلیت قومی را همچون سهامداران همپایه در جامعه تلقی می‌کند، به این معنا که آنها از حقوقی مشابه حقوق اکثریت جمعیت برخوردارند و تفاوت‌های قومی به منزله مولفه‌های حیاتی زندگی کل مردم مورد احترام و تجلیل قرار می‌گیرد

(گیدنز، ۱۴۰۰: ۳۷۵-۳۷۶). با توجه به مطالب بیان شده در مقاله حاضر از نظریات فرهنگی برای تحلیل مسأله مهاجرت استفاده شده است. نظریات بری و گیدنز نشان می‌دهد که مهاجران تا چه اندازه از نظر میزبانان به هر یک از الگوهای همانندی، جدایی‌گزینی و ادغام نزدیک‌اند.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

۳. پیشینه پژوهش

پژوهشگران مختلف از زوایای گوناگون به پدیده مهاجرت پرداخته‌اند؛ طبق یافته‌های پژوهش فتح‌اللهی و جشن (۱۴۰۲) تحت عنوان «بررسی علل مهاجرت معکوس از نقاط شهری به روستایی در شهرستان کرمانشاه» با استفاده از روش کمی و پیمایش و طیف لیکرت با نمونه ۳۸۴ نفری ۹ عامل توانستند ۶۲ درصد از واریانس ۳۸ گویه مربوط به عوامل مؤثر بر مهاجرت معکوس از نقاط شهری به روستایی را در شهرستان کرمانشاه تبیین کنند، این ۹ عامل به ترتیب عبارت‌اند از: مسکن، هزینه-درآمد خانوار، عامل فرهنگی-زیستی، میزان دسترسی به خدمات آموزشی و بهداشتی، عامل کالبدی، فرصت‌های شغلی در محیط روستایی، عامل تعلق و بومی بودن، جاذبه‌های گردشگری و صنایع‌دستی و در نهایت کمترین عامل تأثیرگذار بر مهاجرت معکوس سیاست‌های حمایتی دولت از روستاییان بود. در بین متغیرها، فراهم بودن امکانات آموزشی برای فرزندان با بار عاملی ۸۵ درصد و حمایت‌های دولت از بخش کشاورزی در تأمین بذر، کود، سم با بار عاملی ۸۴ درصد، بیشترین تأثیر در مهاجرت معکوس داشتند. طبق یافته‌های پژوهش نوروزی و مهدیان (۱۴۰۱) تحت عنوان «واکاوی علل و پیامدهای مهاجرت معکوس به نواحی روستایی شهرستان بوئین و میاندشت» با روش توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر پیمایش از ۵ دهستان شهرستان بوئین و میاندشت، تعداد ۵ روستا که بیشترین خانوار مهاجر معکوس را داشته‌اند، انتخاب شد و نمونه ۲۹۰ نفری مهاجران معکوس با استفاده از روش کوکران تعیین شدند و از آنها پرسش شد. براساس یافته‌های توصیفی، شاخص محیطی-کالبدی با میانگین ۴۰/۱۴ مهم‌ترین علل مهاجرت بوده است. نتایج تحلیل عاملی تأییدی و ضریب مسیر علل اصلی نشان‌دهنده تأثیر ۴۰ درصدی علل اجتماعی، ۴۱/۷ درصدی علل اقتصادی و ۴۸/۲ درصدی علل کالبدی-محیطی بر مهاجرت معکوس بود. از نظر تفاوت فضایی-مکانی، در بین روستاهای مختلف، علل کالبدی تفاوت معناداری داشت؛ اما بین عوامل اقتصادی و علل اجتماعی تفاوت معنادار وجود نداشت. پیامدهای اقتصادی نیز تفاوت معناداری بین روستاها ندارند؛ اما سایر پیامدها تفاوت دارند. آمار (۱۳۹۹) در طرح پژوهشی با عنوان «تحلیل الگوهای مهاجرت به نواحی روستایی استان گیلان و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و امنیتی آن»، نشان داد که در چند دهه گذشته استان گیلان اشکال مختلفی از مهاجرت جمعیتی را تجربه کرده است که غالباً در سه مدل طبقه‌بندی شده‌اند. نوع اول مهاجرت از بخش شمال‌غربی کشور (عمدتاً از استان اردبیل) به استان گیلان می‌باشد که عمده تمرکز آن بر روی سکونت در شهر رشت بوده است. نوع دوم، خروج از روستاها و شهرهای کوچک به مقصد شهر رشت به عنوان مرکز استان و سایر شهرهای بزرگ استان را شامل می‌شود. سومین مدل مهاجرت که مهم‌ترین نوع آن نیز محسوب می‌شود، مهاجرت از سایر مناطق کشور (خصوصاً جنوب و مرکز کشور) به استان است که در یک دهه اخیر افزایش قابل توجهی پیدا کرده است. درحالی که دو مدل اول منجر به تغییر الگوی زندگی شهری در مرکز استان شده‌اند، مدل سوم مهاجرت سبب تغییر الگوی سکونت شهری، روستایی در کل استان خواهد شد. نوری و همکارانش (۱۳۹۷) در مقاله‌ای تحت عنوان «بررسی سازگاری فرهنگی مهاجران مورد مطالعه مهاجران آذری شهر رشت»، نشان دادند بین سن و میزان ارتباط مهاجران با جامعه مبدا و سازگاری فرهنگی، رابطه معناداری وجود ندارد؛ اما بین احساس تعلق قومی، مدت اقامت، جنسیت

مهاجران و نگرش مثبت به فرهنگ غالب با سازگاری فرهنگی رابطه معناداری وجود دارد. رضوانی (۱۳۸۹) در مقاله‌ای با عنوان «شهرگریزی و چشم انداز تمرکززدایی در شهر تهران» به بررسی شهرگریزی که حرکت جمعیت از نواحی شهری به نواحی روستایی است و عموماً با مهاجرت از شهر به روستا همراه است، پرداخته است. نتایج حاکی از این امر است که مهاجرت خالص جمعیت در شهر تهران حداقل در دو دهه اخیر منفی بوده و در واقع برخی از ساکنان شهر تهران در این مدت به مناطق روستایی و شهری اطراف مهاجرت کرده‌اند. با این حال، اگرچه مهاجرت خالص جمعیت در شهر تهران در دو دهه گذشته منفی بوده است، ولی این جریان‌های جمعیتی نقش چندانی در تمرکززدایی از شهر تهران نداشته است، زیرا مهم‌ترین مقصد مهاجرت از شهر تهران، متوجه شهرستان‌های دیگر استان به ویژه شهرها و روستاهای اطراف شهر تهران بوده که این سکونت‌گاه‌ها نیز فاصله زیادی با شهر تهران ندارند.

سیتی^۱ (۲۰۲۲) در مقاله‌ای تحت عنوان «تحرک انسان و مهاجرت معکوس در آسیا» به بررسی مسائل مهاجرت معکوس در آسیای جنوبی و جنوب شرقی ناشی از وضعیت جنگ، بحران‌های مالی جهانی، بهار عربی و شیوع کرونا پرداخت. داده‌های بدست آمده نشان داد که دولت‌های فیلیپین، چین و کره جنوبی عملکرد بهتری در مدیریت مهاجرت معکوس در بخش‌های توان بخشی، کاهش خطرات و سهولت در ادغام مجدد مهاجران در جامعه داشته‌اند. زدنکا سوکولیکووا^۲ (۲۰۲۲) در مقاله‌ای تحت عنوان «فرصت طلایی؟ مهاجرت به سوالبارد از تایلند و فیلیپین» بر مهاجرت بین‌المللی به مناطق حاشیه‌ای روستایی در قطب شمال، به ویژه تایلندی‌ها و فیلیپین در لانگیربین و سوالبارد متمرکز است. لانگ یربین هم در روند مهاجرت جهانی و هم درگیر منافع ژئوپلیتیکی نروژ در قطب شمال است. این مقاله به بررسی دنیای مهاجران تایلندی و فیلیپینی می‌پردازد، چرا آنها به آنجا مهاجرت می‌کنند و چگونه استراتژی ملی لانگ یربین بر زندگی آنها در زمینه تحولات اخیر تأثیر می‌گذارد. وضعیت سرزمینی و قانون منحصر به فرد سوالبارد (مثلاً عدم وجود ویزا یا مجوز کار) مهاجرت بین‌المللی را تسهیل می‌کند، اما ویژگی‌های این مکان، ورود مهاجران را محدود می‌کند (مانند حقوق مرتبط با کار و سیاسی و دسترسی به مزایای اجتماعی). شانس بیشتر برای زندگی خوب فرزندان انگیزه والدین را برای ماندن طولانی‌تر از حد انتظار می‌کند. عدم تمرکز محلی بر نیازهای مهاجران بین‌المللی (مانند دوره‌های زبان و خدمات مشاوره) با انگیزه سیاسی، به دنبال کاهش مهاجرت است. نتیجه یک منطقه خاکستری از ساختارهای قدرت غیررسمی؛ شرایط زندگی، کار و مسکن نابرابر، مانع زبانی و درک سطح پایین مشارکت اجتماعی است. روث مینزن-دیک^۳ و همکاران (۲۰۲۲) در مقاله‌ای تحت عنوان «مهاجرت و پویایی جنسیتی حاکمیت آبیاری در نپال» به نحوه پاسخگویی و انطباق نهادهایی مانند انجمن‌های کاربران آب (WUA) برای درک تحول روستایی و تأثیر احتمالی آن بر برابری جنسیتی، تولید غذا و معیشت روستایی می‌پردازد. این مقاله اثرات مهاجرت مردان را بر تغییر نهادی در WUAها، نقش‌های زنان، تغییرات تکنولوژیکی، و نتایج موثر بر اثربخشی سیستم‌های آبیاری بر اساس یک مطالعه ترکیبی، با ترکیب یک نظرسنجی تلفنی از ۳۳۶ رهبر WUA از تمام استان‌های نپال بررسی می‌کند. همراه با داده‌های کیفی از مطالعات موردی در ۱۰ سیستم آبیاری. نتایج نشان می‌دهد که WUA قوانینی را برای افزایش مشارکت زنان و کسب درآمد از کمک‌ها برای نگهداری وضع کرده‌اند. نتایج نشان داد که مکانیزاسیون نیاز به نیروی کار مردانه را کاهش داده است، اگرچه توانایی مکانیزه کردن به دلیل زمین‌های تپه‌ای و اندازه‌های کوچک زمین محدود شده است. سیستم‌ها در حال تطبیق با مهاجرت مردان هستند، با بیکاری نسبتاً کم زمین یا کمبود نیروی کار که باعث بدتر شدن سیستم‌ها می‌شود، اگرچه نگرانی‌هایی در مورد سطح بالای کار زنان وجود دارد.

گونزالس لئوناردو^۴ و همکاران (۲۰۲۲) در مقاله‌ای با عنوان «احیای روستا؟ خاستگاه مهاجرت درون جمعیتی به محل‌های روستایی در دوران پاندمی کوید ۱۹؛ چه کسانی به کجا نقل مکان کردند؟» در طول شیوع بیماری همه‌گیر COVID-۱۹، شواهد حکایتی از «احیای روستایی» ظاهر شد که منعکس‌کننده فرضیه «خروج شهری» بود. در حال حاضر، می‌دانیم که مهاجرت داخلی به مناطق روستایی در برخی از کشورها در سال ۲۰۲۰ افزایش یافته است، اگرچه نه با شدتی که رسانه‌ها حدس می‌زدند. با این حال، اطلاعات کمی در مورد ویژگی‌های مناطق روستایی که مهاجران را جذب می‌کنند، ترکیب جمعیتی جریان‌های

1- Seethi

2- Zdenka Sokolickova

3- Ruth Meinzen-Dick

4- González-Leonardo

مهاجرت، و اگر جنبش‌های ضد شهرنشینی در سال ۲۰۲۱ ادامه داشته باشد، شناخته شده است. نتایج نشان می‌دهد که مهاجرت در مناطق روستایی نزدیک به شهرها و با شیوع بالای خانه‌های دوم در طول سال ۲۰۲۰ افزایش یافته است، در حالی که مهاجرت به بیرون کاهش یافته است. جریان‌های ورودی فوق‌العاده بالا در سال ۲۰۲۱ ادامه یافت، اما جریان‌های خروجی به ارقام مشاهده شده قبل از همه‌گیری همگرا شد. جریان ورودی به مناطق روستایی شامل مهاجران داخلی در طیف وسیعی از سنین، از بزرگسالان جوان و خانواده‌ها تا افراد بازنشسته بوده و این جریان‌ها همچنین شامل متولدین خارجی، به ویژه جمعیت‌های طیف سنی گسترده‌ای از کشورهای آمریکای لاتین می‌شود.

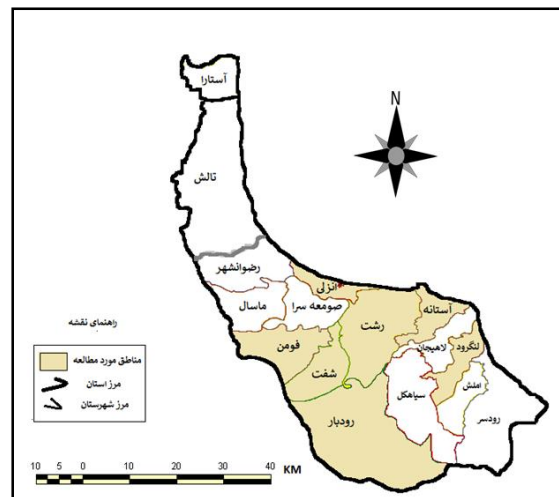
پژوهش حاضر به دیدگاه فرهنگی و اجتماعی حضور مهاجران به گیلان از منظر بومیان می‌پردازد. عمده‌ترین متغیرهای بررسی شده در پیشینه پژوهش‌های استانی، از بین رفتن یکپارچگی جمعیتی، ترافیک، اختلاف در نگرش‌های فرهنگی، تعارضات فرهنگی مهاجران و بومیان، احساس تعلق قومی، سازگاری فرهنگی، تاثیر طرح‌های هادی بر مهاجرت، توسعه نیافتگی استان، شاخص‌های اجتماعی، فقدان برنامه ریزی استراتژیک است. اصلی‌ترین متغیرهای بدست آمده در پیشینه پژوهش‌های ملی، پیروی از خانوار، اشتغال به تحصیل، مسکن مناسب، خدمت و وظیفه، اقتصاد، بازگشت به هویت نمایشی، اثبات منزلت بالا، معرفت‌گرایی، جهت‌گیری قومی، سازگاری، کاهش دستمزد، سطح استانداردهای زندگی مردم، پایین بودن بهره‌وری کشاورزی، شهرگرایی، نیروی کار است. این متغیرها در جدول شماره ۱ به تفکیک گزارش شده است.

جدول ۱. عمده‌ترین متغیرهای بررسی شده در پژوهش‌های پیشین

استانی	ملی
از بین رفتن یکپارچگی جمعیتی	پایین بودن بهره‌وری کشاورزی
ترافیک	پایین بودن بهره‌وری کشاورزی
اختلاف در نگرش‌های فرهنگی	مسکن مناسب
تعارضات فرهنگی مهاجران و بومیان	خدمت و وظیفه
احساس تعلق قومی	اقتصاد
سازگاری فرهنگی	سازگاری
تاثیر طرح‌های هادی بر مهاجرت	اثبات منزلت بالا
توسعه نیافتگی استان	معرفت‌گرایی
شاخص‌های اجتماعی	شهرگرایی
فقدان برنامه ریزی استراتژیک	نیروی کار
	کاهش دستمزد

۴. روش پژوهش

پژوهش حاضر به روش کمی و با تکنیک پیمایش انجام شده است. داده‌های پژوهش نیز از پرسشنامه‌ای به دست آمد که پس از پیمودن مطالعه مقدماتی و پیش‌آزمون، تنظیم و با مراجعه ح‌ضوری تکمیل شد. جمعیت روستاییان استان گیلان بر اساس آخرین سرشماری (۱۳۹۵)، ۹۲۷۶۶۰ نفر بوده است. همچنین کلیه مهاجران بر اساس آمارهای ثبت شده ۹۰ هزار نفر در بازه سال‌های ۹۰ تا ۹۵ است (آمارهای غیر رسمی بیش از داده‌های فوق است). بنابراین بر اساس فرمول کوکران ۳۸۴ نمونه از روستاییان روستاهای منتخب که از شمال (بندرانزلی)، مرکز (رشت)، جنوب (رودبار)، غرب (فومن و شفت)، شرق (آستانه و لنگرود) انتخاب و پرسشنامه‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی در منازل روستایی تکمیل گردید. شهرستان‌ها بر اساس جهت‌های جغرافیایی انتخاب شده‌اند. به دلیل اینکه امکان بودجه‌ای برای تکمیل پرسشنامه در همه شهرستان‌های استان گیلان وجود نداشت. روش نمونه‌گیری در تعداد نمونه‌های تخصیص یافته به هر روستا سهمیه‌ای و در انتخاب نمونه‌ها (افراد) تصادفی است. شهرستان‌های منتخب در شکل شماره ۲ (نقشه استان) مشخص شده است.

شکل ۲. شهرستان‌های منتخب جهت جمع آوری داده

با توجه به روش نمونه‌گیری کوکران با حجم ۳۸۴ نمونه، روستاهای منتخب جهت جمع‌آوری داده و تعداد نمونه‌های تخصیص یافته به هر شهرستان و روستا مشخص شد که توزیع آن در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. روستاهای منتخب جهت جمع آوری داده

نمونه	نام روستا	نام شهرستان
۲۴	بهدان	
۲۴	پيله‌داربن	
۲۴	منگوده	رشت
۲۴	پسپخان	
۲۴	تکرم	
۲۴	دوبخشر	شفت
۲۴	کمسر	
۲۴	خشکنودهان	فومن
۲۴	آبکنار	
۲۴	لیچارگی	بندر انزلی
۲۴	دستک	
۲۴	نیاکو	آستانه
۲۴	دیوشل	
۲۴	دریاسر	لنگرود
۲۴	دفرآز	
۲۴	اسکلک	رودبار

نوع اعتبار ابزار پژوهش، محتوایی (صوری) است. پس از بررسی پرسشنامه و تأیید اعتبار آن توسط کارشناسان حوزه جامعه‌شناسی و جمعیت‌شناسی، گویه‌های مورد نظر به منظور سنجش پایایی، در قالب پرسشنامه تنظیم و به شکل تصادفی بین ۳۰ نفر از اعضای جامعه آماری توزیع شد و سرانجام، گویه‌های دقیق‌تر انتخاب گردید. ضرایب آلفای متغیرهای پژوهش در جدول شماره ۳ گزارش شده است.

جدول ۳. ضرایب آلفا

متغیرها	ضریب آلفا
شاخص احساس تعلق به محیط	۰/۷۸
پایبندی به فرهنگ بومی	۰/۸۲
پایبندی به شئون مذهب و اخلاقی	۰/۹
وقوع جرم و جنایت	۰/۸۱
گرایش رفتاری	۰/۷۸
رفتار با طبیعت و محیط زیست	۰/۹
شاخص نگرش به مهاجرت غیر بومیان	۰/۸۳

پس از گردآوری داده‌ها به منظور تحلیل آن‌ها ابتدا داده‌ها وارد نرم‌افزار آماری spss شد و بعد از خطایابی و ساختن شاخص‌های موردنیاز با توجه به نوع فر ضیه‌ها و سطح سنجش متغیرها از آزمون‌های مرتبط مانند آزمون همبستگی، رگرسیون و تحلیل مسیر استفاده گردید.

۵. یافته‌های پژوهش و بحث

۵.۱. توصیف متغیرهای زمینه‌ای پژوهش

طبق یافته‌های توصیفی پژوهش از کل ۳۸۴ نفر جمعیت نمونه، ۱۹۴ نفر معادل ۵۰/۵ درصد زن و ۱۹۰ نفر معادل ۴۹/۵ درصد نیز مرد می‌باشند. ۱۳۸ نفر معادل ۳۵/۹ درصد در گروه سنی ۱۸ تا ۲۹ سال، ۱۳۸ نفر معادل ۳۵/۹ درصد در گروه سنی ۳۰ تا ۴۹ سال، ۱۰۳ نفر معادل ۲۶/۸ درصد در گروه سنی ۵۰ تا ۶۹ سال و ۵ نفر معادل ۱/۳ درصد در گروه سنی ۷۰ سال و بالاتر از آن قرار دارند. ۱۳۷ نفر معادل ۳۵/۷ درصد از پاسخگویان خانه دار، ۲۹ نفر معادل ۷/۶ درصد دارای شغل کشاورزی، ۱۰ نفر معادل ۲/۶ درصد دانش آموز، ۲۷ نفر معادل ۷ درصد بیکار، ۱۱۱ نفر معادل ۲۸/۹ درصد دارای شغل آزاد، ۱۷ نفر معادل ۴/۶ درصد دانشجو، ۱۷ نفر معادل ۴/۶ درصد بازنشسته و ۱۰ نفر معادل ۲/۶ درصد نیز کارمند می‌باشند. ۳۴ نفر معادل ۸/۹ درصد بی سواد، ۱۶۳ نفر معادل ۴۲/۴ درصد دارای تحصیلات زیر دیپلم، ۱۳۳ نفر معادل ۳۴/۶ درصد دیپلم، ۲۱ نفر معادل ۵/۵ درصد فوق دیپلم، ۳۱ نفر معادل ۸/۱ درصد لیسانس و ۲ نفر معادل ۰/۵ درصد نیز دارای تحصیلات فوق لیسانس می‌باشند. ۳۳۲ نفر معادل ۸۶/۵ درصد گیلک، ۴۲ نفر معادل ۱۰/۹ درصد تالش، ۵ نفر معادل ۱/۳ درصد گُرد می‌باشند.

جدول ۴. توصیف متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	میانگین
احساس تعلق به محیط	۲/۳۸
پایبندی به فرهنگ بومی	۲/۱۵
پایبندی به شئون مذهب و اخلاقی	۲/۰۷
وقوع جرم و جنایت	۳/۶۹
گرایش رفتاری	۲/۹۳
رفتار با طبیعت و محیط زیست	۳/۰۷
نگرش به مهاجرت غیر بومیان	۲/۷۵

با توجه به جدول شماره ۴ میانگین احساس تعلق به محیط در غیربومیان ۲/۳۸، پایبندی به فرهنگ بومی ۲/۱۵، پایبندی به شئون مذهب و اخلاقی ۲/۰۷، وقوع جرم و جنایت ۳/۶۹، گرایش رفتاری ۲/۹۳، رفتار با طبیعت و محیط زیست ۳/۰۷ است. نگرش به مهاجرت غیربومیان نیز به عنوان متغیر وابسته ۲/۷۵ است. با توجه به اینکه در نمره‌گذاری عدد ۱ پایین‌ترین سطح و عدد ۵ بالاترین سطح در نظر گرفته شده نمره ۱ تا ۲/۳۳ سطح پایین، ۲/۳۴ تا ۳/۶۶ سطح متوسط و ۳/۶۷ تا ۵ سطح بالا است. براین اساس میزان پایبندی به فرهنگ بومی و پایبندی به شئون مذهب و اخلاقی در غیربومیان پایین است. احساس

تعلق به محیط، رفتار با طبیعت و محیط زیست و گرایش رفتاری بهنجار در سطح متوسط قرار دارد. وقوع جرم و جنایت نیز در سطح بالا قرار دارد. همچنین نگرش به مهاجرت غیر بومیان نیز در سطح میانه قرار دارد نه مثبت است و نه منفی. برای سنجش متغیر نگرش به مهاجرت غیر بومیان، طیف ارزیابی ۵ مقوله‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف با تعداد ۲۲ گویه در پرسشنامه در نظر گرفته شد. نمره گذاری گویه‌ها به صورت منفی و مثبت انجام پذیرفت و پایین ترین نمره ۱ است که نشانده نگرش منفی نسبت به مهاجرت غیربومیان و بالاترین نمره نیز ۵ می‌باشد که نشانده نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان است. با توجه به اینکه نمره نگرش به مهاجرت غیربومیان ۲/۷۵ آمد، بنابراین این عدد در بازه متوسط (میانه) قرار دارد و نگرش روستائیان نسبت به مهاجرت غیربومیان به روستا نه مثبت است و نه منفی و در سطح میانه قرار دارد.

۵.۲. گزارش نرمال یا عدم نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش

جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش ابتدا باید از نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش اطمینان حاصل شود، بدین منظور از کجی و کشیدگی استفاده گردید.

جدول ۵. گزارش نرمالیت

کشیدگی	کجی	متغیرهای پژوهش
۰/۰۶۵	۰/۶۳۸	پایبندی به فرهنگ بومی
۰/۰۵۵	۰/۹۰۱	پایبندی به شئونات مذهبی و اخلاقی
-۰/۷۲۴	-۰/۳۷۹	وقوع جرم و جنایت
-۰/۰۸۸	۰/۳۴۷	نگرش به مهاجرت غیر بومیان

در بررسی با استفاده از کجی و کشیدگی اگر مقدار کجی و کشیدگی در محدوده +۲ تا -۲ قرار داشته باشد نرمال بودن متغیر موردنظر را نشان می‌دهد. بر این اساس با توجه به جدول شماره ۵ و از آنجا که عدد کجی و کشیدگی متغیرها در این محدوده قرار دارد می‌توان از آزمون پارامتریک استفاده کرد.

۵.۴. آزمون فرضیه‌های پژوهش

با توجه به جدول شماره ۶ بین احساس تعلق به محیط و نگرش به مهاجرت غیربومیان رابطه معنادار وجود دارد و هرچقدر احساس تعلق به محیط توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. بین پایبندی به فرهنگ بومی و شئونات مذهبی و اخلاقی و نگرش به مهاجرت غیربومیان رابطه معنادار وجود دارد و هرچقدر پایبندی به فرهنگ بومی و پایبندی به شئونات مذهبی و اخلاقی توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.

جدول ۶. رابطه میان متغیرهای پژوهش

نوع رابطه	آزمون	نگرش به مهاجرت غیربومیان	متغیرهای پژوهش
وجود رابطه معنادار مستقیم	I پیرسون	۰/۵۲۴	احساس تعلق به محیط
		۰/۰۰۰	
وجود رابطه معنادار مستقیم	I پیرسون	۰/۵۴۲	پایبندی به فرهنگ بومی
		۰/۰۰۰	
وجود رابطه معنادار مستقیم	I پیرسون	۰/۵۶۳	پایبندی به شئونات مذهبی و اخلاقی
		۰/۰۰۰	
وجود رابطه معکوس	I پیرسون	-۰/۱۷۹	وقوع جرم و جنایت
		۰/۰۰۱	
وجود رابطه معنادار مستقیم	I پیرسون	۰/۵۵۸	گرایش رفتاری
		۰/۰۰۰	
وجود رابطه معنادار مستقیم	I پیرسون	-۰/۴۵۳	رفتار با طبیعت و محیط زیست
		۰/۰۰۰	

بین وقوع جرم و جنایت و نگرش به مهاجرت غیر بومیان رابطه معنادار معکوس وجود دارد و هرچقدر وقوع جرم و جنایت توسط مهاجران کاهش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان افزایش می‌یابد. بین گرایش رفتاری و نگرش به مهاجرت غیربومیان رابطه معنادار وجود دارد و هرچقدر گرایشات رفتاری بهنجار در مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. بین رفتار با طبیعت و محیط زیست و نگرش به مهاجرت غیربومیان رابطه معنادار وجود دارد و هرچقدر رفتار با طبیعت و محیط زیست توسط مهاجران مناسب تر باشد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد.

۵.۵. رگرسیون چندگانه تأثیر متغیرهای پیش بین بر نگرش به مهاجرت غیر بومیان

جهت انجام رگرسیون چندگانه، از روش هم‌زمان، استفاده شده است. بر این اساس تأثیر متغیرهای احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهب و اخلاقی، وقوع جرم و جنایت، گرایش رفتاری و رفتار با طبیعت و محیط زیست بر نگرش به مهاجرت غیربومیان سنجیده شده است.

جدول ۷. ضریب تعیین و خطی بودن رگرسیون

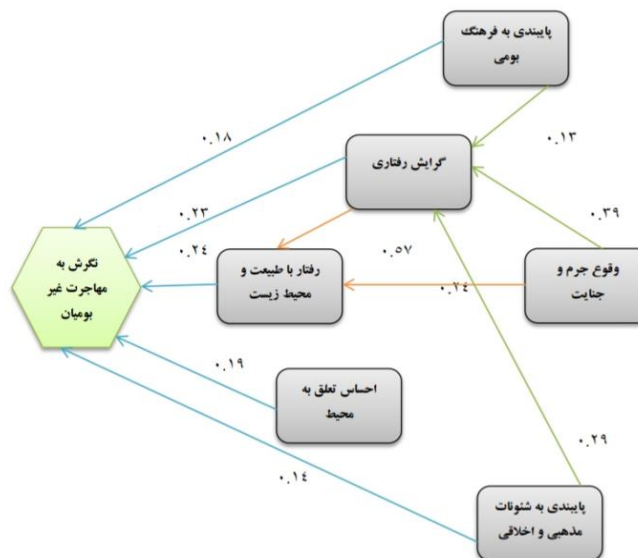
Method Enter	r	ضریب تعیین	خطا
	۰/۷۱۷	۰/۵۰۵	۰/۴۳۹۴۳
Model	مجموع	میانگین	sig
رگرسیون	۷۱/۵۱۵	۱۱/۹۱۹	
باقیمانده	۶۷/۷۷۹	۰/۱۹۳	۰/۰۰۰
مجموع	۱۳۹/۲۹۳		

جدول شماره ۷ نشان می‌دهد که متغیرهای پیش بین توانسته‌اند ۵۰ درصد از تغییرات متغیر ملاک را تبیین کنند همچنین با توجه به سطحی معناداری جدول فوق رگرسیون معنادار است و حالت خطی دارد.

جدول ۸. تبیین درصد تغییرات و میزان اثر

مقدار t	مقدار t	غیر استاندارد		نگرش به مهاجرت غیر بومیان	
		استاندارد	خطا		
مقدار t	Beta	مقدار B	خطا		
۰/۰۰۰	۶/۱۹۸	—	۰/۱۳۷	۰/۸۵۰	عرض از مبدا
۰/۰۰۱	۳/۳۲۳	۰/۱۹۰	۰/۰۴۰	۰/۱۳۲	احساس تعلق به محیط
۰/۰۰۱	۳/۲۲۶	۰/۱۸۹	۰/۰۵۸	۰/۱۸۸	پایبندی به فرهنگ بومی
۰/۰۳۳	۲/۱۳۶	۰/۱۴۱	۰/۰۵۳	۰/۱۱۳	پایبندی به شئون مذهب و اخلاقی
۰/۲۶۸	-۱/۱۰۹	-۰/۰۴۸	۰/۰۳۳	-۰/۰۳۶	وقوع جرم و جنایت
۰/۰۰۰	۴/۳۰۱	۰/۲۳۵	۰/۰۳۹	۰/۱۶۷	گرایش رفتاری
۰/۰۰۰	۴/۶۷۰	۰/۲۴۱	۰/۰۴۳	۰/۱۹۹	رفتار با طبیعت و محیط زیست

با توجه به جدول شماره ۸ متغیرهای احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهب و اخلاقی، گرایش رفتاری و رفتار با طبیعت و محیط زیست ۵۰ درصد از تغییرات نگرش به مهاجرت غیربومیان را تبیین می‌کنند. مدل رگرسیونی بر اساس تحلیل مسیر صورت گرفته در شکل شماره ۳ نمایان است:

شکل ۳. اثرات مستقیم و غیر مستقیم بر نگرش به مهاجرت غیر بومیان

شکل شماره ۳ نشان‌دهنده اثرات مستقیم و غیر مستقیم هر یک از متغیرهای احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی، وقوع جرم و جنایت، گرایش رفتاری و رفتار با طبیعت و محیط زیست بر نگرش به مهاجرت غیر بومیان است. متغیرهای احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی، گرایش رفتاری و رفتار با طبیعت و محیط زیست دارای اثرات مستقیم و غیر مستقیم و وقوع جرم و جنایت دارای اثر غیر مستقیم بر نگرش به مهاجرت غیر بومیان است.

۶. نتیجه‌گیری

مهاجرت در کشورهای توسعه یافته بر خلاف کشورهای در حال توسعه از جمله ایران تا حدودی کنترل شده و یک معضل اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به حساب نمی‌آید. طی چند دهه اخیر به‌ویژه بعد از اصلاحات ارضی تسلط یک سویه شهر بر روستا موجب به هم خوردن روابط متقابل شهر و روستا گردید که منجر به تضعیف هر چه بیشتر روستا از نظر بنیه اقتصادی و توسعه برتر شهر و همچنین از بین رفتن وابستگی متقابل گردید. این امر نه تنها زمینه ساز مهاجرت روستاییان به شهرها بود بلکه روند آن را هم شدیدتر ساخت اما در سال‌های اخیر روند مهاجرت از شهرها به روستاها به طور چشمگیری افزایش یافته است که این امر به نوبه خود مشکلاتی را در حوزه محیط زیستی از جمله تبدیل زمین‌های کشاورزی به خانه‌های ویلایی ایجاد نموده است. در این روند مشکلات و معضلات فراوان موجود در کلان شهرها به عنوان عوامل دافعه و در مقابل ارزانی زمین و مسکن، پاکیزگی هوا، نبود مشکلات شهری و ... در مناطق روستایی به عنوان عوامل جاذبه عمل کرده به صورت خودجوش جمعیت را به سکونت در روستاهای پیرامون سوق می‌دهند. براساس یافته‌های تحلیلی پژوهش هرچقدر احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی و گرایش رفتاری به‌نجار توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. هرچقدر وقوع جرم و جنایت توسط مهاجران کاهش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. هرچقدر رفتار با طبیعت و محیط زیست توسط مهاجران مناسب تر باشد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد و احساس تعلق به محیط، پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی، وقوع جرم و جنایت، گرایش رفتاری و رفتار با طبیعت و محیط زیست بر نگرش به مهاجرت غیربومیان تاثیرگذار است. پس از جمع بندی داده‌های خام می‌توان گفت آن‌طور که در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی گفته می‌شود نگرش منفی نسبت به مهاجرت غیربومی‌ها در بین روستاییان نگرش غالب نیست. به دلیل مشکلات فراوان اقتصادی روستاهای گیلان محل مناسبی برای هجوم غیربومیان خواهد بود. وقتی روستاییان برای خرج روزمره زندگی، ازدواج فرزندان و مشکلات درمانی خود مجبور به فروش زمین می‌شوند و از آنجایی که در پاسخ به جنبه‌های مثبت حضور غیربومیان از سرمایه‌گذاری، راه‌سازی و حل مشکلات روستا به‌واسطه

حضور مهاجرین اشاره می‌شود، می‌توان انتظار سیل مهاجرت در آینده را داشت. هرچند ۷۰ درصد فروشندگان زمین به دلیل از دست رفتن سرمایه و گران شدن زمین اظهار پشیمانی نمودند ولی داده‌های به دست آمده نشان داد هر چند میزان پایبندی به فرهنگ بومی و پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی در سطح پایین ارزیابی شده است، اما نگرش به مهاجرت غیربومیان، در سطح میانه قرار دارد یعنی نگرش به مهاجرت غیربومیان نه مثبت است و نه منفی. طبق یافته‌های پژوهش هرچقدر وقوع جرم و جنایت توسط مهاجران کاهش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان افزایش می‌یابد. همچنین هراندازه رفتار با طبیعت و محیط زیست توسط مهاجران مناسب‌تر باشد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. طبق یافته‌های پژوهش نوری و همکارانش بین احساس تعلق قومی، مدت اقامت، جنسیت مهاجران و نگرش مثبت به فرهنگ غالب با سازگاری فرهنگی رابطه معناداری وجود دارد. در همین راستا بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر نیز هرچقدر احساس تعلق به محیط پایبندی به فرهنگ بومی، پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی و گرایش رفتاری بهنجار توسط مهاجران افزایش یابد نگرش مثبت نسبت به مهاجرت غیربومیان نیز افزایش می‌یابد. طبق یافته‌های پژوهش نوری و مهدیان، بین عوامل اقتصادی و علل اجتماعی تفاوت معنادار وجود ندارد. پیامدهای اقتصادی نیز تفاوت معناداری بین روستاها ندارند. طبق یافته‌های پژوهش حاضر میزان پایبندی به فرهنگ بومی و پایبندی به شئون مذهبی و اخلاقی در غیربومیان پایین است. احساس تعلق به محیط رفتار با طبیعت و محیط زیست و گرایش رفتاری بهنجار در سطح متوسط قرار دارد. وقوع جرم و جنایت نیز در سطح بالا قرار دارد. همچنین نگرش به مهاجرت غیربومیان نیز در سطح میانه قرار دارد نه مثبت است و نه منفی. طبق یافته‌های پژوهش رضوانی مهاجرت خالص جمعیت در شهر تهران حداقل در دو دهه اخیر منفی بوده و در واقع برخی از ساکنان شهر تهران در این مدت به مناطق روستایی و شهری اطراف مهاجرت کرده‌اند. با این حال، اگرچه مهاجرت خالص جمعیت در شهر تهران در دو دهه گذشته منفی بوده است، ولی این جریان‌های جمعیتی نقش چندانی در تمرکززدایی از شهر تهران نداشته است، زیرا مهم‌ترین مقصد مهاجرت از شهر تهران، متوجه شهرستان‌های دیگر استان به ویژه شهرها و روستاهای اطراف شهر تهران بوده که این سکونت‌گاه‌ها نیز فاصله زیادی با شهر تهران ندارند. از آنجایی که اقتصاد عامل بسیار مهمی در زندگی افراد به شمار می‌رود، فرهنگ تحت شعاع آن قرار می‌گیرد و آسیب‌های ناشی از رواج فرهنگ غیربومی، تضعیف روابط گروهی و اجتماعی، کاهش هویت مکانی و حتی تخریب محیط زیست و افزایش زباله‌ها به دلیل مشکلات اقتصادی در نزد بومیان کمرنگ جلوه می‌نماید و قدرت اقتصادی مهاجرین و اغوای مالی شان در روستاها بیشتر به چشم می‌آید. بنابراین روستاییان مجبور به فروش زمین‌های خود می‌شوند. از این‌رو دستگاه‌های قانون‌گذار و سیاست‌گذار می‌بایست راه‌حل‌های فوری و میان‌مدت برای این مشکل پیدا نمایند. گیلانیان به تعبیر گیدنز چون از دیرباز، تاب‌آوری در برابر تنوع قومی را داشته، از بالا رفتن تعارضات در زمان فعلی جلوگیری نموده‌اند و رویکرد کثرت‌گرا حاکم بوده است. اما با تغییر نسلی ممکن است مشکلات فرهنگی خود را به صورت عریان نشان دهد و زندگی‌های تقریباً لوکس مهاجرین و تمایل واسطه‌گرایان به رویکرد جدایی‌گزینی به تعبیر بری در روستاها با عناوینی چون اصفهانی محله، تهرانی محله و یزدی محله مشکلات متعدد فرهنگی و حتی امنیتی را ایجاد نماید و از حیث کشاورزی، زمین‌های زراعی تبدیل به ویلاهای مجلل گردد. بنابراین بهبود اقتصادی کشاورزان و پایش جمعیتی دو راه حل جدی برای کنترل هجوم غیربومی‌ها به گیلان سرسبز است. لازم به توضیح است، کنترل این روند فقط با اراده استانی مقدور نمی‌باشد. بلکه عزم ملی توسط نمایندگان خطه گیلان و مازندران و گلستان را طلب می‌نماید.

۷. حامیان پژوهش

این پژوهش با حمایت استانداری گیلان انجام با شماره توافقمنامه: ۲۱۰۵۶/۶/۸۰/۹۹ مورخ: ۱۳۹۹/۱۲/۴ انجام شده است.

۸. مشارکت نویسندگان

این پژوهش به تنهایی و بدون مشارکت با نویسندگان دیگری انجام شده است.

۹. تعارض منافع

نویسنده اعلام می کند که هیچ گونه تضاد منافی با فرد دیگری ندارد.

۱۰. تقدیر و تشکر

نویسنده بدینوسیله از همه کسانی که به نوعی در انجام این پژوهش یاری رسانده اند قدردانی می نماید.

منابع

- آمار، تیمور (۱۳۹۹). *تحلیل الگوهای مهاجرت به نواحی روستایی استان گیلان و پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و امنیتی آن*، طرح پژوهشی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گیلان.
- برومند زاده، محمدرضا و نوبخت، رضا (۱۳۹۳). مروری بر نظریات جدید مطرح شده در حوزه مهاجرت، جمعیت، ۸۹ و ۹۰، صص ۷۳-۹۰.
- بنی اسدی، مصطفی؛ زارع مهرجردی، محمدرضا و ورمزیاری، حجت (۱۳۹۲). بررسی عوامل اقتصادی موثر بر مهاجرت روستاییان در ایران، *تحقیقات اقتصاد کشاورزی*، ۱۷(۵)، صص ۱۸۳-۱۹۶.
- حسامیان، فرخ؛ اعتماد، گیتی و حائری، محمدرضا (۱۳۸۹). *شهرنشینی در ایران*، چاپ ششم، تهران: آگاه
- خوش فر، غلامرضا؛ جوادی نیا، علی و یونس رضایی دانش (۱۳۹۲). مطالعه جریان های مهاجرتی و عوامل موثر بر آن در استان مازندران، *مطالعات توسعه اجتماعی- فرهنگی*، ۱(۴)، صص ۱۴۷-۱۷۶.
- رضوانی، محمدرضا (۱۳۸۹). شهرگرزی و چشم انداز تمرکززدایی در شهر تهران، مدیریت شهری و روستایی، ۸(۲۵)، صص ۴۹-۶۲.
- ساریخانی، ناهید و همایی، لیلیا (۱۳۹۳). عوامل موثر بر سازگاری اجتماعی مهاجران؛ (مطالعه موردی: شهر بومهن)، *مطالعات جامعه شناختی ایران*، ۱۳(۳)، صص ۶۷-۸۳.
- طیوفوری، وحید؛ نوروزی، مهرداد و صادق اکبری، فیروز (۱۳۹۲). بررسی شاخص ها علل و جریان های مهاجرت داخلی ایران ۱۳۷۵-۱۳۹۰ با تاکید بر استان گیلان، *برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*، ۸(۲۸)، صص ۴۷-۷۵.
- فتح الهی، جمال و جشن، خدیجه (۱۴۰۲). بررسی علل مهاجرت معکوس از نقاط شهری به روستایی در شهرستان کرمانشاه، *مجله جغرافیا و توسعه ناحیه ای*، ۱(۲۱)، صص ۲۳۵-۲۶۰.
- قاسمی اردهایی، علی؛ محمودیان، حسین و نوبخت، رضا (۱۳۹۶). تحلیل علل مهاجرت های داخلی ایران در سرشماری های ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰، *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۶(۳)، صص ۳۷۵-۳۹۰.
- گیدنز، آنتونی (۱۴۰۰). *جامعه شناسی*، ترجمه منوچهر صبوری. تهران: نی.
- لهسایی زاده، عبدالعلی (۱۳۸۸). *نظریات مهاجرت*. چاپ هشتم، شیراز: نوید.
- لوکاس، دیوید و میر، پاول (۱۳۸۱). *درآمدی بر مطالعات جمعیتی*، ترجمه حسین محمودیان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- مهاجرانی، علی اصغر و روستا، زهرا (۱۳۹۳). بررسی مهاجرت معکوس و تأثیر آن بر توسعه اقتصادی، اجتماعی و تغییرات فرهنگی و سیاسی در روستاهای شهرستان های تنکابن و رامسر واقع در استان مازندران ۱۳۹۰-۱۳۸۵، *مطالعات جامعه شناختی شهری*، ۵(۱۳)، صص ۱۶۴-۱۸۹.
- میرزاصطفی، سید مهدی و قاسمی، پروانه (۱۳۹۲). عوامل مؤثر بر مهاجرت های استانی با استفاده از مدل جاذبه، *سیاست های مالی و اقتصادی*، پاییز، ۱(۳)، صص ۷۱-۹۶.
- نوری، سعید و حلاج زاده، هدی و شنوا، معصومه (۱۳۹۷). بررسی سازگاری فرهنگی مهاجران، مورد مطالعه مهاجران آذری شهر رشت، *پژوهش های راهبردی مسائل اجتماعی ایران*، زمستان، ۷(۲۳)، صص ۹۳-۱۰۸.
- وب سایت مرکز آمار ایران (۱۳۸۵)، سرشماری نفوس و مسکن. بازبایی شده در ۱۶ آبان ۱۴۰۲، از <https://amar.org.ir/statistical-information>
- وب سایت مرکز آمار ایران (۱۳۹۰). سرشماری نفوس و مسکن. بازبایی شده در ۱۶ آبان ۱۴۰۲، از <https://amar.org.ir/statistical-information>
- وب سایت مرکز آمار ایران (۱۳۹۰). سرشماری نفوس و مسکن. بازبایی شده در ۱۶ آبان ۱۴۰۲، از <https://amar.org.ir/statistical-information>
- نوروزی، اصغر و مهدیان، فاطمه (۱۴۰۱). واکاوی علل و پیامدهای مهاجرت معکوس به نواحی روستایی شهرستان بوئین و میاندشت، *مجله برنامه ریزی فضایی*، ۱۲(۴)، صص ۱-۲۲.
- Berry, J. W. (1992). Acculturation and adaptation in a new society. *International migration*, 30, 69-69.
- Berry, J. (2005). Acculturation: living successfully in two cultures. *International journal of intercultural Relatio*. 29(6), pp. 697-712.
- Biella, B., Hoffmann, R., Upadhyay, H. (2022). Climate, Agriculture, and Migration: Exploring the Vulnerability and Outmigration Nexus in the Indian Himalayan Region. *Mountain Research and Development*, 42(2). pp. 9-21.

- Meinzen-Dick, R. Pradhan, P. Zhang, W. (2022). Migration and Gender Dynamics of Irrigation Governance in Nepal. *International Journal of the Commons*, 16(1). pp. 137-154.
- Seethi, k.m. (2022). Human Mobility and Reverse Migration in Asia: Triggers and Travails. *Journal of Polity & Society*. 14(2), pp. 25 – 41.
- Sokolickova, Z. (2022). The Golden Opportunity? Migration to Svalbard from Thailand and the Philippines. *Nordic Journal of Migration Research*, 12(3). pp. 293-309.
- Saha, A. Dutta, A. Rezvi, M. R. Islam Sifat, R. Sultana, N. Nuruzzaman. Hasan, M. (2023). Adapting to change: Exploring reverse migration as a coping strategy among internal migrants in Bangladesh. *Heliyon*, 9(9), e19479. DOI: 10.1016/j.heliyon.
- González-Leonardo, M. Rowe, F. Fresolone-Caparrós, A. (2022). Rural revival? The rise in internal migration to rural areas during the COVID-19 pandemic. Who moved and where? *Journal of Rural Studies*, 96. pp. 332-342. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2022.11.006>

Refernses:

- Amar, T. (2020). Analysis of migration patterns to rural areas of Guilan province and its economic, social, cultural and security consequences, a research project of the General Department of Culture and Islamic Guidance of Guilan province. [In Persian]
- Bani Asadi, M., Zare Mehrjardi, M. R., Vermziari, H. (2012). Investigating the economic factors affecting rural migration in Iran, *Agricultural Economics Research*, 5(17), pp. 183-196 . [In Persian]
- Berry, J. W. (1992). Acculturation and adaptation in a new society. *International migration*, 30, 69-69.
- Berry.j.(2005). Acculturation: *living successfully in two cultures*. *International journal of intercultural Relatio*. 29(6) , pp. 697-712.
- Biella, B., Hoffmann, R., Upadhyay, H. (2022). Climate, Agriculture, and Migration: Exploring the Vulnerability and Outmigration Nexus in the Indian Himalayan Region. *Mountain Research and Development*, 42(2). pp. 9-21.
- Broumandzadeh, M. R., Nobakht, R. (2014). A review of new theories proposed in the field of migration, *population* 89 & 90, pp. 73-90. [In Persian]
- Fethullahi, J., Jashan, K. (2023). Investigating the causes of reverse migration from urban to rural areas in Kermanshah, *Journal of Geography and Regional Development*, 21(1), pp. 235-260. [In Persian]
- Ghasemi A., Ali Mahmoudian, H., Nobakht, R. (2016). Analysis of the causes of Iran's internal migrations in the censuses of 1385 and 1390, *Social Studies and Research in Iran*, 6(3), pp. 375-390. [In Persian]
- Giddens, A. (2021). *Sociology*, translated by Manouchehr Sabouri. Tehran: Ney. [In Persian]
- González-Leonardo, M. Rowe, F. Fresolone-Caparrós, A. (2022). Rural revival? The rise in internal migration to rural areas during the COVID-19 pandemic. Who moved and where? *Journal of Rural Studies*, 96. pp. 332-342. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2022.11.006>
- Hasamian, F., Etemad, G., Haeri, M. (2009). *Urbanization in Iran*, Aghah Publications, 6th edition, Tehran. [In Persian]
- Iran Statistics Center website (2019). Population and housing census. Retrieved on November 16, 2023, from <https://amar.org.ir/statistical-information> [In Persian]
- Iran Statistics Center website (2019). Population and housing census. Retrieved on November 16, 2023, from <https://amar.org.ir/statistical-information> [In Persian]
- Khoshfar, Gh. Javadi Nia, A., Younes Rezaei, D. (2012). The study of migration flows and factors affecting them in Mazandaran province, *socio-cultural development studies*, 1(4), pp. 176-147 [In Persian].
- Lehsaizadeh, A. A. (2008). *Theories of immigration*, Shiraz: Navid. [In Persian]
- Lucas, D., Meer, P. (2011). *An introduction to population studies*, translated by Hossein Mahmoudian, Tehran: Tehran University Press.
- Meinzen-Dick, R. Pradhan, P. Zhang, W. (2022). Migration and Gender Dynamics of Irrigation Governance in Nepal. *International Journal of the Commons*, 16(1). pp. 137-154.
- Mirza Mustafi, S. M., Ghasemi, P. (2012). Factors affecting provincial migrations using the gravity model, *financial and economic policies*, 1(3), pp. 71-96. [In Persian]
- Mohajerani, A. A., Rosta, Z. (2014). Investigation of reverse migration and its impact on economic, social development and cultural and political changes in the villages of Tankabon and Ramsar counties located in Mazandaran province 1385-1390, *Urban Sociological Studies*, 4(13), pp. 164-189. [In Persian]
- Nouri, S., Halajzadeh, H., Shenva, M. (2017). Investigating the cultural adaptation of immigrants, the case study of Azeri immigrants in Rasht city, *Strategic Researches of Social Issues of Iran*, Winter, 7(3), pp. 108-93. [In Persian]
- Nowrozi, A., Mahdian, F. (2022). Analyzing the causes and consequences of reverse migration to the rural areas of Buin and Miandasht, *Journal of Spatial Planning*, Winter, 12(4), pp. 1-22. [In Persian]
- Saha, A. Dutta, A. Rezvi, M. R. Islam Sifat, R. Sultana, N. Nuruzzaman. Hasan, M. (2023). Adapting to change: Exploring reverse migration as a coping strategy among internal migrants in Bangladesh. *Heliyon*, 9(9), e19479. DOI: 10.1016/j.heliyon.

- Sarikhani, N., Homai, L. (2013). Factors affecting the social adaptation of immigrants; (Case study: Bomehan city), *Iranian Sociological Studies*, 4(13), pp. 67-83. [In Persian]
- Seethi, k.m. (2022). Human Mobility and Reverse Migration in Asia: Triggers and Travails. *Journal of Polity & Society*.14(2), 25 – 41.
- Sokolickova, Z. (2022). The Golden Opportunity? Migration to Svalbard from Thailand and the Philippines. *Nordic Journal of Migration Research* 12(3). pp. 293-309.
- Tefouri, V., Nowrozi, M., Sadegh Akbari, F. (2012). Investigating the indicators of the causes and trends of internal migration in Iran 2015-2015 with an emphasis on Guilan province, *welfare planning and social development*, 8(28), pp. 47-75. [In Persian]
- Website of Iran Statistics Center (2005), population and housing census. Retrieved on November 16, 1402, from <https://amar.org.ir/statistical-information> [In Persian]

نحوه استناد به این مقاله:

علیزاده، رضا (۱۴۰۳). بررسی دیدگاه روستاییان به مهاجرت غیربومیان به استان گیلان. *مطالعات جغرافیایی نواحی ساحلی*، ۵(۲)، ۱۰۵-۱۲۰.

DOI: 10.22124/GSCAJ.2024.24024.1272

Copyrights:

Copyright for this article are retained by the author(s), with publication rights granted to *Geographical studies of Coastal Areas Journal*. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

